

تاریخ مستند ایران

از یورش مغولان تا برآمدن پهلوی

www.ketab.ir

میرحسن ولوی

نشر ماهرس

www.ketab.ir

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

سرشناسه / ولوی، میرحسن، ۱۳۳۵.

عنوان / تاریخ مستند ایران از یورش مغولان تا برآمدن پهلوی

مشخصات نشر / تهران: ماهریس، ۱۴۰۰

مشخصات ظاهری / ۵۷۰ ص.

شابک / ۶-۹۱-۶۹۳۴-۶۲۲-۹۷۸

وضعیت فهرست‌نویسی / فیبا

یادداشت / کتابنامه؛ همچنین به صورت زیرنویس؛ نمایه

موضوع / ایران -- تاریخ -- قرن ۶ -- ۱۳ ق.

موضوع / Iran -- History -- 12-19th centuries

رده‌بندی کنگره / DSR۹۴۷

رده‌بندی دیویی / ۹۵۵/۰۶۲

شماره کتابشناسی ملی / ۸۴۴۳۸۵

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

عنوان کتاب	: تاریخ مستند ایران از یورش مغولان تا برآمدن پهلوی
نویسنده	: میرحسن ولوی
طراحی و تولید	: آتلیه ماهریس
طراحی جلد	: محمدباقر جاوید
چاپ و صحافی	: هوران
چاپ اول	: ۱۴۰۰
شمارگان	: ۵۰۰ نسخه
قیمت	: ۲۲۰,۰۰۰ تومان

دفتر مرکزی

میدان انقلاب؛ خیابان کارگر جنوبی؛ تقاطع لبافی‌نژاد؛ شماره ۲۶۶

تلفن: ۰۲۱ - ۶۶۴۸۲۱۵۰

 www.nashrmahris.com

 @nashremahris

 @ketabfarhang

کلیه حقوق چاپ و نشر این کتاب برای انتشارات ماهریس محفوظ است. تکثیر یا تولید مجدد آن (چاپ، فتوکپی، صوت، تصویر، انتشار الکترونیکی) بدون اجازه مکتوب ناشر ممنوع است.

ناشر ماهریس

۱۳	پیش‌درآمد
۱۳	نگاهی گذرا به تاریخ ایران از یورش مغولان تا برآمدن پهلوی
۱۶	سخنی درباره کتاب حاتم
۱۷	نگاهی به منابع و مأخذ کتاب
۱۹	فصل یکم: یورش مغولان
۱۹	استیلای مغولان بر ایران
۲۰	چنگیزخان
۳۵	سلطان جلال‌الدین خوارزمشاه
۴۵	فصل دوم: ایلخانان در ایران
۴۵	نام ایلخانان که در ایران حکومت کردند
۴۵	هولاکو خان
۴۷	تسلیم اسماعیلیه و فروپاشی آنها
۵۱	فتح بغداد و فروپاشی عباسیان
۶۵	اباقا خان
۶۹	احمد تغودار
۷۳	ارغون خان

۷۷	گیخاتو خان
۸۰	غازان خان
۸۷	الجبایتو/سلطان محمد خدابنده
۹۲	سلطان ابوسعید بهادر خان
۹۷	ایلخانان کوچک و گسترش آشوب
۱۰۱	فصل سوم: ایران در دوران ملوک الطوائفی پس از ایلخانان
۱۰۱	سلاطین محلی ایران در میانه مغولان تا تیموریان
۱۰۲	جلایریان (آل جلایر) یا ایلکانیان
۱۰۲	فرمانروایان آل جلایر
۱۰۶	چوبانیان/آل چوپان
۱۰۶	فرمانروایان آل چوپان
۱۰۷	اینجویان / آل اینجو
۱۰۸	فرمانروایان آل اینجو
۱۱۰	آل مظفر
۱۱۰	فرمانروایان آل مظفر
۱۱۶	سربداران
۱۱۶	فرمانروایان سربدار
۱۲۰	آل کرت
۱۲۰	فرمانروایان آل کرت
۱۲۳	فصل چهارم: برآمدن امیر تیمور گورکانی (تیموریان/گورکانیان)
۱۲۳	فرمانروایان مهم سلسله تیموریان
۱۲۳	امیر تیمور گورکانی
۱۳۱	جنبش حروفیه در زمان تیموریان

۱۳۴	شاهرخ میرزای تیموری
۱۳۶	الخ بیگ تیموری
۱۳۸	سلطان ابوسعید تیموری
۱۴۰	سلطان حسین بایقرا
۱۴۳	فصل پنجم: ترکمانان قره‌قویونلو و آق‌قویونلو
۱۴۳	حکومت ترکمانان در ایران
۱۴۴	قره‌قویونلو (سیاه‌گوسفندان)
۱۴۴	فرمانروایان قره‌قویونلو
۱۴۶	آق‌قویونلو (سفید‌گوسفندان)
۱۴۶	فرمانروایان آق‌قویونلو
۱۵۱	فصل ششم: برآمدن صفویان
۱۵۱	شاهان سلسله صفویان
۱۵۱	صفویان و ریشه‌خاندان آنها
۱۵۹	شاه اسماعیل صفوی
۱۶۵	جنگ‌های شاه اسماعیل صفوی
۱۷۷	شاه تهماسب یکم صفوی
۱۸۴	شاه اسماعیل دوم صفوی
۱۸۷	شاه محمد خدابنده صفوی
۱۹۱	شاه عباس (کبیر) صفوی
۲۱۲	شاه صفی (سام میرزا) صفوی
۲۱۶	شاه عباس دوم صفوی
۲۱۹	شاه سلیمان صفوی
۲۲۵	شاه سلطان حسین صفوی
۲۳۲	سقوط اصفهان و چیرگی محمود افغان

۲۴۷	اشرف افغان
۲۵۲	شاه تهماسب دوم صفوی
۲۵۷	فصل هفتم: سلسلهٔ افشاریه و برآمدن نادرشاه
۲۵۷	نام شاهان افشاری
۲۵۷	نادرشاه افشار
۲۷۳	عادلشاه افشار
۲۷۶	ابراهیم شاه افشار
۲۷۷	شاهرخ شاه افشار
۲۷۹	فصل هشتم: سلسلهٔ زندیه
۲۷۹	نام فرمانروایان زندی
۲۷۹	کریم خان زند
۲۸۶	ابوالفتح خان زند
۲۸۸	صادق خان زند
۲۸۹	علیمراد خان زند
۲۹۰	جعفر خان زند
۲۹۲	صید مراد خان زند
۲۹۳	لطفعلی خان زند
۳۰۱	فصل نهم: سلسلهٔ قاجارها
۳۰۱	شاهان سلسلهٔ قاجار
۳۰۱	آقا محمدخان قاجار
۳۱۲	فتحعلی شاه قاجار
۳۱۷	پیمان گلستان
۳۲۱	پیمان ترکمانچای

- ۳۲۶ کشته شدن سفیر روسیه (گریبایدوف) در ایران
- ۳۲۹ درگذشت عباس میرزا
- ۳۳۲ درگذشت فتحعلی شاه قاجار
- ۳۳۵ محمد شاه قاجار
- ۳۴۴ ناصرالدین شاه قاجار
- ۳۴۸ میرزا تقی خان امیرکبیر
- ۳۵۲ دوران دادن امتیازهای گوناگون به روس‌ها و انگلیس‌ها
- ۳۵۴ قرارداد پاریس - جدایی هرات از ایران
- ۳۵۶ قرارداد گلد اسمیت - جدایی بخشی از بلوچستان از ایران
- ۳۵۸ قرارداد آخال - جدا شدن بخش‌های شمال شرقی از ایران
- ۳۶۰ سفرهای ناصرالدین شاه به فرنگ
- ۳۷۳ ترور ناصرالدین شاه قاجار
- ۳۷۶ ماجرای باب و بها
- ۳۸۱ تحریم تنباکو
- ۳۸۷ مظفرالدین شاه قاجار
- ۳۹۶ جنبش مشروطیت
- ۳۹۸ برگزاری بالماسکه و آغاز اعتراض‌ها
- ۴۰۱ کمبود و گرانی قند و فلک کردن تجار
- ۴۲۱ محمدعلی شاه قاجار
- ۴۳۲ قرارداد ۱۹۰۷ میلادی - تقسیم ایران میان انگلیس و روسیه
- ۴۳۴ به توپ بستن مجلس - استبداد صغیر
- ۴۵۱ خیزش دوباره مشروطه‌خواهان
- ۴۷۲ ورود ستارخان و باقرخان به تهران
- ۴۷۵ احمد شاه قاجار

«ایران تقریباً تنها ملتی [کشوری] است که هنوز به عنوان یک واحد سیاسی مستقل در چهارچوب مرزهای قدیمی خود باقی مانده... ایران به کرات در ظاهر مقهور یونانیان، پارتیان، اعراب، مغولان، تاتارها، ترکان و افغانه گشته؛ و بارها و بارها به ایالات کوچک تحت اقتدار ملوک الطوائف تحزیه شده است؛ و با این وجود تاکنون همواره به عنوان ملتی متمایز با خصایص اخلاقی و طبیعی کاملاً برجسته و خاص سر برآورده است.»^۱
ادوارد براون

نگاهی گذرا به تاریخ ایران از یورش مغولان تا برآمدن پهلوی

در سال‌های پایانی قرون وسطا (قرون ۱۴-۱۰ میلادی) ایران خوارزمشاهی در اثر عوامل گوناگون اجتماعی و اقتصادی دچار ضعف و سستی شده بود به طوری که با آغاز یورش مغولان ساختارهای حکومتی و اجتماعی از هم گسست و میراث تمدنی ایران رو به ویرانی گذاشت. هزاران نفر از اهالی ایران یا کشته شدند و یا به اسارت رفتند و آثار مخرب آن قرن‌ها پابرجا ماند.^۲

۱. انقلاب مشروطیت ایران، ادوارد براون، ص ۱۳.

۲. با همه آسیب‌های وارد شده این ایرانی‌ها بودند که مغول‌ها را با هاضمه فرهنگی قوی خود به دگرگونی کشاندند. در این زمینه نک. ایران در دوران قرون وسطی، دیوید مورگان، ص ۴.